

גלובלִיטֵר

חדשות כלכלה וסחר חוץ
בשיתוף EULER HERMES

נובמבר
2020

סין יוצאת מחוקת מהמשבר
התאוששות בארה"ב
תנודתיות חריפה באירופה
המשק הישראלי בעמדת המתנה

בחירות בארה"ב בצל הקורונה והמשבר הכלכלי

תחילת קדנציה מאתגרת לנשיא ביידן

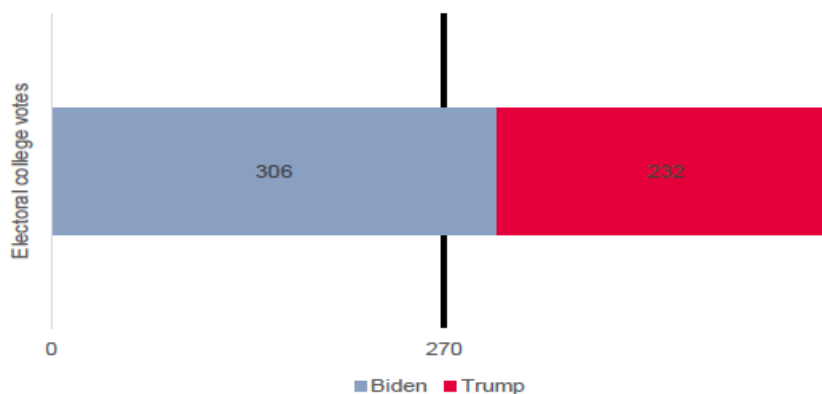
לאחר מספר ימים מותחים של ספירת קולות ברור כעת כי המועמד הדמוקרטי "ג'ו הישנוני" הינו הנשיא הנבחר הבא של ארצות הברית, בזמן בו מגפת הקורונה והחשש ממשבר כלכלי עמוק עדיין מרחפים על היבשת והעולם. בחודש ינואר 2021 צפוי הנשיא ה-46 של האומה להיכנס לבית הלבן.

מאז התפרצות המגפה ובמהלך המחצית הראשונה

של השנה הנוכחית ספגה ארה"ב נזקים בריאותיים, חברתיים וכלכליים עצומים ונתוני הצמיחה ברבעון שני היו מהשליליים שנמדדו. אולם, ברבעון השלישי, ישנה התאוששות ניכרת ונתוני הצמיחה הראשוניים לרבעון זה חזקים במיוחד, צמיחה של סביב 30 אחוזים בשיעור שנתי. נתוני הצמיחה החיוביים הללו בכלכלת ארה"ב והנתונים הטובים משוק ההון, לא הספיקו למועמד הרפובליקני המכהן, דונאלד טראמפ, כדי לזכות בבחירות ולשמור על הנשיאות.

אחרי שנה של מאבקים חברתיים - תרבותיים במדינה, ולאור הטיפול הלקוי במשבר הבריאותי חסר התקדים ומערכת הבריאות החלשה עומדת בפני הנשיא הנכנס ביידן תחילת קדנציה מאתגרת ביותר. מלבד ההתמודדות עם הנגיף העולמי, סכנות משבר האקלים להן התכחש טראמפ בתוקף, היו חלק בלתי נפרד מהצהרותיו של ביידן במסעו לנשיאות. חלק ממטרותיו העיקריות של הממשל, בראשותו של ביידן הינן להוציא לפועל את התוכנית בהשראת ה"גרין ניו דיל", תהליך של העברת ייצור חשמל מאנרגיות מתחדשות.

Figure 1: Presidential election (November 2020) – final results projection (waiting final validation)

Sources: CNN, Allianz Research.

הביטוח שלך להצלחה

החילזון 2 רמת גן 525227 טל. 03-7962444 icic.co.il icic@icic.co.il

ארה"ב:

מדיניות הפיוס הכלכלית של הנשיא ביידן ללא רוב בקונגרס יזדקק הממשל לכל נסיונו העשיר של הנשיא הנבחר בניהול מו"מ וקידום תהליכים

- ביטוח בריאות אישי.
- חילוץ רשויות מקומיות.
- חילוץ אובמה-קה.
- הלוואות לסטודנטים.
- חילוץ קרנות פנסיה.
- מדיניות מס מצמצמת פערים.
- תמיכה במעמד הביניים.
- עידוד מוביליות חברתית.
- הגדלת שכר המינימום.

המדיניות הכלכלית. ככלל, מדיניותו של הנשיא החדש מכוונת יותר לשמירת האינטרס הציבורי ופחות למיקסום רווחי החברות. מדיניות זו תבוא לידי ביטוי בהעלאת מס חברות מ-21% ל-28% (אם יתגברו על התנגדות בקונגרס), תמיכה באנרגיות מתחדשות, העלאת שכר המינימום. החזרה מתכנית הפחתת המיסים של הנשיא טראמפ צפויה להכניס לקופת המדינה כ-3.7 טריליון דולר עד לשנת 2030 (שנת האופק הכלכלי של תכניות החילוץ).

שיתוף פעולה בינלאומי. המסחר הבינלאומי ויחסי החוץ של ארה"ב צפויים להשתפר מאוד בממשל החדש. בטווח הקצר לא נראה כי הנשיא ביידן יחזור ממכסי המגן על היבוא מסין שקבע טראמפ, לאור אי עמידתה של זו בהתחייבותיה. שיעור המכס צפוי להישאר כ-7% בממוצע.

ההתמודדות עם שינויי האקלים. ביידן מתעתד להוציא כשליש מההוצאה הציבורית על פיתוח תעשיות ותשתיות נקיות, השקעה במחקר ופיתוח, מעבר לייצור וצריכה בני קיימה וכמובן חזרתה של ארה"ב להסכם פאריס.

המצב הפוליטי. הנשיא ביידן יתקשה להעביר חוקים משמעותיים עם סנאט בעל רוב רפובליקאי. כיום כולל הסנאט 50 סנאטורים רפובליקאים ו-48 דמוקרטיים. בינואר 2021 צפויות להתקיים בחירות חוזרות בג'ורג'יה לשני הסנאטורים הנותרים. הערכה היא כי גם לאחריהן הרוב הרפובליקאי ישאר. בית הנבחרים עדיין בשליטת המפלגה הדמוקרטית. 223 מושבים לדמוקרטיים ו-218 לרפובליקאים.

ההתמודדות עם משבר הקורונה. הניצחון של ביידן מחזק את אפשרות העברתה של תכנית תמריצים דו שנתית בהיקף של 1.9 טריליון דולר שאמורה להיות מאושרת בינואר 2021. התכנית מגיעה באיחור ניכר, כאשר התמ"ג האמריקאי צפוי לרדת בכ-8% ברבעון הרביעי של 2020. במחצית הראשונה של 2021 צפויה התכנית לתמוך בהכנסות משקי הבית, לרבות בסיוע למובטלים. במחצית השניה של השנה בעיקר בהשקעות בתשתיות. סה"כ עתידה התכנית להזרים 920 מיליארד דולר למשק האמריקאי ב-2021. החוב הלאומי של ארה"ב צפוי לטפס ל-159% מהתמ"ג עד לשנת 2030. התמ"ג צפוי לרדת ב-4.2% ב-2020 ולצמוח בכ-3.6% ב-2021.

תכנית התמריצים. התכנית מתייחסת לנושאים הבאים:

- תמיכה במובטלים ותמריצים לתעסוקה.
- השקעה בתשתיות.

הביטוח שלך להצלחה

החילזון 2 רמת גן 525227 טל. 03-7962444 icic.co.il icic@icic.co.il

הכלכלות הגדולות חוזרות לצמיחה חיובית

אי יציבות כלכלית באירופה על רקע התחדשות הסגרים

כחצי שנה חל גם גידול בביקוש לעובדים. במידה והנשיא טראמפ יצליח להעביר את ההכרעה לבית המשפט העליון, הכלכלה תיפגע בטווח הקצר גם בשל אי-הוודאות וגם מכיוון שתוכנית הסיוע הממשלתית הנוספת, שהצדדים מפרסמים לא תוכל להתממש.

בגוש האירו, נתוני צמיחה חיוביים באופן קיצוני ברבעון השלישי, לאחר צמיחה שלילית במיוחד ברבעון השני. עם זאת, נראה שכיוון הצמיחה ישוב ויתפך ברבעון האחרון, על רקע התגברות התחלואה וכניסה מחודשת לסגר ברוב הכלכלות הגדולות באירופה.

הבנק המרכזי בגוש האירו הותיר את מדיניות הריבית ללא שינוי, אך בדצמבר עשוי הבנק להגדיל משמעותית את תוכנית הרכישות ואולי אף יבצע הפחתה נוספת של הריבית.

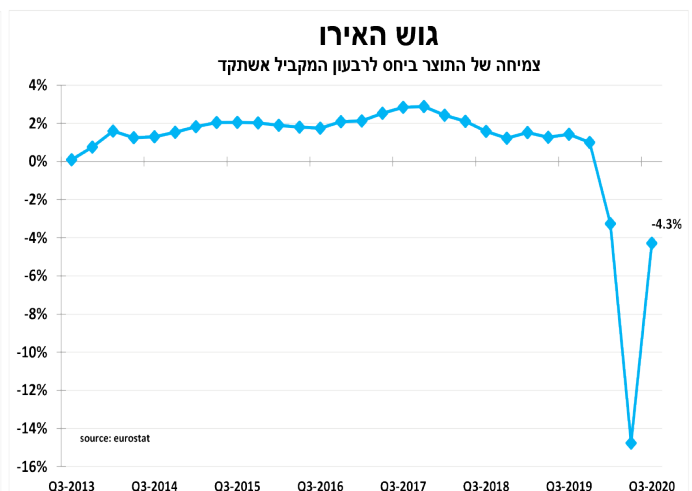
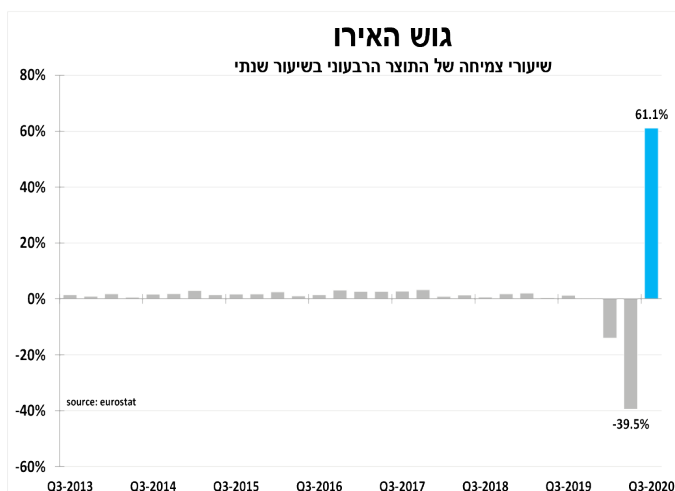
באסיה, מנגד, התחלואה נמוכה וההתאוששות הכלכלית נמשכת. מדד מנהלי הרכש לענף התעשייה בסין עלה לרמתו הגבוהה ביותר מאז 2011.

61.1%

שיעור הצמיחה ברבעון השלישי
בגוש האירו

נתוני הצמיחה בארה"ב לרבעון השלישי היו מצוינים, אך לא פיצו עדיין על אובדן התוצר במחצית הראשונה של השנה. הבנק המרכזי ממשיך להיות מחויב לריבית נמוכה לזמן ממושך, וקורא לקונגרס להעביר במהירות תוכנית סיוע נוספת.

ענפי התעשייה בארה"ב ממשיכים להתאושש במהירות. חברות מחדשות מלאים שהצטמצמו ולראשונה מזה

בס"ח
הביטוח שלך להצלחה

החילזון 2 רמת גן 525227 טל. 03-7962444 icic.co.il icic@icic.co.il

היצוא הסיני חוזר ובגדול הביקוש למוצרים רפואיים ומוצרי אלקטרוניקה, כתוצאה מהקורונה, הזניק את היצוא הסיני

למוצרי אלקטרוניקה, כתוצאה מהשינויים בסגנון החיים (עבודה ולמידה מהבית) תרם גם הוא לעלייה ביצוא מחשבים, אביזרי מחשב ומוצרי אלקטרוניקה אחרים. נתח השוק של סין ביצוא העולמי למוצרים אלקטרוניקה גדל מ-27.1% ל-33.0%.

ענפי יצוא נוספים בסין שנהנים מהמשבר הם ענפי התשתית ועיצוב הפנים. הביקוש העולמי היציב מוסבר במדיניות הפיסקלית של הממשלות התומכות בהשקעה בתשתיות ומדיניות מוניטרית מקלה. סה"כ הגדיל היצוא הסיני את חלקו בענפים אלו מנתח ממוצע של 23.4% בשנים 2017-19 לנתח של 33.8% בשנת 2020.

מנגד, נרשמה ירידה ביצוא בענפי הטקסטיל, העור, המתכת והנפט, כתוצאה מירידה גלובלית בביקושים לענפים אלו. נתח השוק של היצוא הסיני לענפים אלו, לא רק שלא ירד, אלא אף התרחב, מנתח שוק ממוצע של 15.0% בשנים 2017-19 לנתח של 18.4% בשנת 2020.

סין הגדילה את נתחי השוק שלה בכל השווקים המשמעותיים באירופה ובאסיה אך רשמה ירידה ביצוא לארה"ב, מנתח שוק ממוצע של 20.6% בשנים 2017-19 לנתח של 17.8% בשנת 2020.

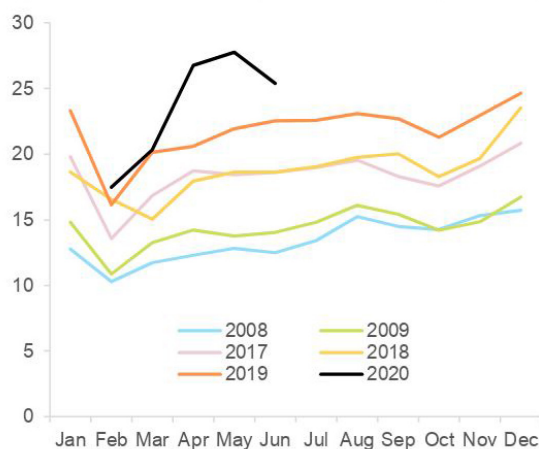
המשק הסיני התאושש בקצב מהיר יותר מכל משבר גלובלי בעבר. סין הגדילה את נתח השוק שלה ביצוא העולמי ל-25%, לעומת נתח שוק ממוצע של 20% בשנים 2017-19. השיפור הדרמטי ביצוא לצד האטה ביבוא, תרם לצמיחה של 4.9% ברבעון השלישי של השנה.

חלק גדול מהגידול מוסבר בדרישה העולמית למוצרים רפואיים הקשורים במגפה (מסכות, כפפות ומוצרי הגנה וסניטציה אחרים). נתח השוק של סין ביצוא העולמי למוצרים רפואיים גדל מ-8.8% ל-11.5% הביקוש

25%

נתח השוק של סין ביצוא העולמי

Figure 1 – China's overall exports market share (% out of top 20 exporters)

Sources: International Trade Centre, Euler Hermes, Allianz Research

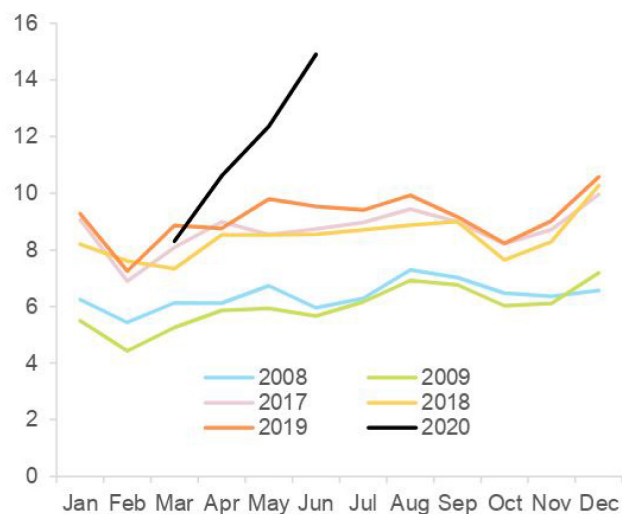

החילזון 2 רמת גן 525227 טל. 03-7962444 icic.co.il icic@icic.co.il

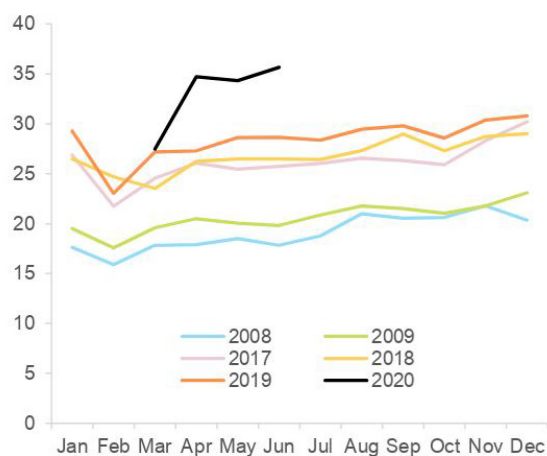
הצפי להמשך ההתאוששות בסין והסיכונים המשך גלי הקורונה ושיעורי ריבית נמוכים תורמים לצמיחת היצוא מסין

Figure 3 – China's exports market share for Covid-19 pandemic goods² (% out of top 20 exporters)

Sources: International Trade Centre, Euler Hermes, Allianz Research

Figure 4 – China's exports market share for machinery and electrical goods³ (% out of top 20 exporters)

Sources: International Trade Centre, Euler Hermes, Allianz Research

הביקוש ל"מוצרי קורונה" צפוי להמשיך לגדול בטווח הקצר, לפחות עד למציאת והפצת החיסון המיוחל, זאת לצד התאוששות בענפים שנפגעו.

הביקוש למוצרי תשתית צפוי להישאר יציב בטווח הארוך יותר, על רקע של ריביות נמוכות שיעודדו השקעה בבניה ובתשתית.

התאוששות היצוא צפויה להביא להתחזקות המטבע הסיני ולהקשות על התחרותיות של היצואנים המקומיים. סיכונים נוספים הם, כמובן, התפרצות נוספת של המחלה שתביא להאטה כלכלית ויחסי הסחר המתוחים עם ארה"ב.

החילזון 2 רמת גן 525227 טל. 03-7962444 icic.co.il icic@icic.co.il

ארה"ב חוזרת להתמודד עם שינויי האקלים

סין הופכת מנגררת למובילה ביישום אנרגיות מתחדשות

הנשיא הנבחר ביידן צפוי לבצע פניית פרסה בהתמודדות עם שינויי האקלים, שהוכחו ע"י ממשל טראמפ. ב-2017 הצהיר טראמפ על פרישת ארה"ב מהסכם פאריס והחודש בוצעה הפרישה בפועל. ממשל טראמפ גם התכחש למדיניות האנרגיה הנקייה של ממשל אובמה ונכנס למספר הליכים משפטיים על מנת לחזור אחורה לשימוש באנרגיות המזהמות. בחירתו של ביידן מבשרת על חזרתה של ארה"ב להסכמים הבינ"ל להתמודדות עם שינויי האקלים ומדיניות אנרגיה "ירוקה" יותר בארה"ב. בעימות האחרון, שלפני הבחירות, הדגיש ביידן את כוונתו להטיב עם תעשיית האנרגיה המתחדשת ולבטל סובסידיות שניתנו לתעשיית הנפט והגז.

נשיא סין, שי ג'ינפינג, הצהיר על כוונת ארצו להגיע לאפס גזי פליטה עד שנת 2060. סין מובילה כיום ביישום אנרגיות מתחדשות וכלי רכב חשמליים, אך מאידך עדיין עושה שימוש נרחב בטכנולוגיות מבוססות פחם. סין הגדילה את השימוש באנרגיות מתחדשות ב-800% מאז שנת 2000, לעומת גידול של 203% ו-160% באירופה ובארה"ב בהתאמה.

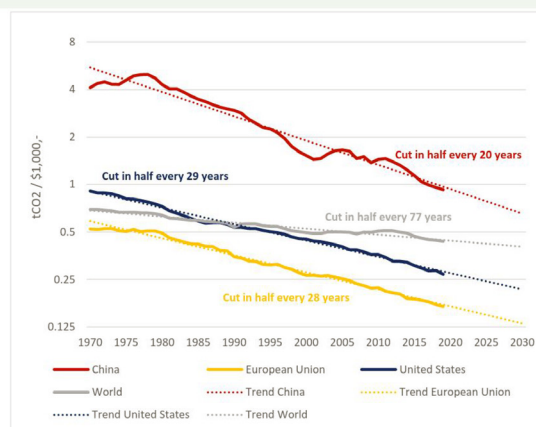
אירופה היא בעלת התכנית המגובשת ביותר. תכנית ה-"green deal" שהוצגה בדצמבר 2019, רגע לפני פרוץ הקורונה, מתעתדת להפחית לאפס את גזי הפליטה עד שנת 2050, תוך שמירה על כלכלה צומחת, תחרותית ויעילה. הקרנות לשיקום הכלכלה שהוקמו בעקבות משבר הקורונה הכניסו "בשר" להצהרות שנתפסו בעבר כהצהרות "באוויר".

ואולם, עם כל הכוונות הטובות, על פי המדיניות הנהוגה כיום, סין מצמצמת את גזי הפליטה שלה ב-50% כל 20 שנה, ואירופה וארה"ב כל 28 ו-27 שנים בהתאמה. בקצב שכזה, היקף גזי הפליטה המצטברים של סין, ארה"ב והגוש האירופאי יגדל עד שנת 2030 לכ-23.6 מיליארד טון CO₂. הרבה מעבר לכמות היעד של הסכם פאריס (5.5 מיליארד טון CO₂).

טון 23.6

היקף גזי CO₂ שצפויות לייצר סין, אירופה וארה"ב בשנת 2030

Figure 3: CLIMATE ACTION OR JUST A NATURAL TREND? Emission intensity: CO₂ emissions per unit of GDP (kgCO₂/\$1,-GDP, loga rithmic scale, in constant 2010 \$)

Sources: Allianz, Data: World Bank (WDI) European Commission (EDGAR)

נאמ"ר
הביטוח שלך להצלחה

החילזון 2 רמת גן 525227 טל. 03-7962444 icic.co.il icic@icic.co.il

כלכלת ישראל נכון לסוף אוקטובר 2020

להעסיק מחדש את העובדים שפוטרו ו/או הוצאו לחל"ת ויקפאו גיוס עובדים חדשים.

אינפלציה. ירידה לאינפלציה שלילית כתוצאה מירידת מחירי הנפט. האינפלציה עתידה להתאושש בקצב איטי.

שער חליפין. השקל שומר על יציבות ביחס לסל המטבעות.

יצוא. יצוא שירותי היי טק (ללא חברות הזנק) רשם צמיחה גבוהה מתחילת המשבר.

השקעות זרות. בשנת 2020 צפויות להרשם השקעות זרות בהיקף של 15.9 מיליארד דולר לעומת 19 ו-21.5 מיליארד דולר ב-2019 ו-2018 בהתאמה.

גירעון. הגירעון בשנת 2020 צפוי לעמוד על 13% מהתמ"ג. החוב הלאומי עומד על 73% מהתמ"ג, שיעור נמוך בהשוואה בינלאומית.

תכנית החירום. נכון לסוף ספטמבר ביצוע התוכנית עמד על כ-57% בלבד. נראה כי, בקצב הנוכחי, הממשלה תתקשה לסיים את כל ה-141 מיליארד ש"ח השנה.

רכישות בכרטיסי אשראי. ענף התיירות רשם את הירידה הגדולה ביותר ביחס להיקף הרכישות באשראי ערב משבר (סוף פברואר) - למעלה מ-70%. אחריו ענף המסעדות (כ-45%) והפנאי (כ-35%).

צמיחה. התמ"ג צפוי לרשום בסוף השנה צמיחה שלילית של כ-5%. חזרה לצמיחה חיובית ב-2021 תלויה במציאת החיסון.

הצריכה הפרטית. אי הוודאות לגבי העתיד תגרום גם למשקי הבית להדק את החגורה ולהגדיל את שיעור החיסכון. גם לאחר שיימצא חיסון ניתן להניח כי "זיכרון" המשבר ימשיך להוות משקולת שלילית על הצמיחה בטווח הבינוני.

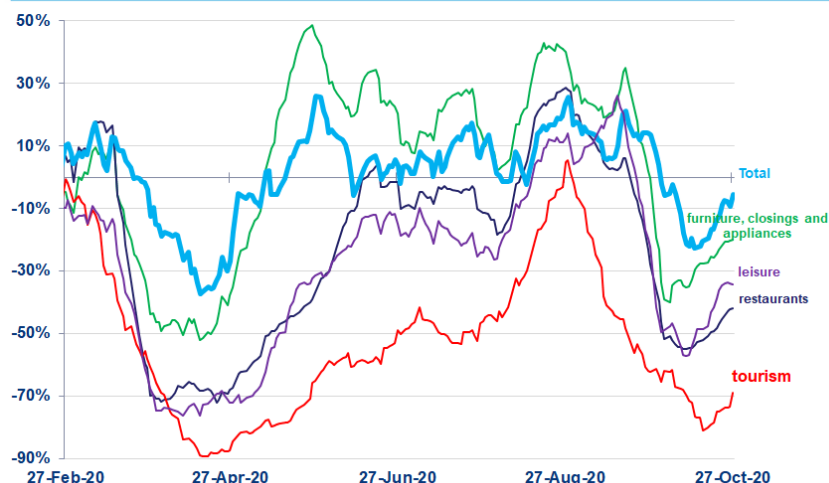
אבטלה. נתוני האבטלה הרשמיים עלו ל-17.3% מכח העבודה. להערכת כלכלני הראל, בחודשיים הקרובים תירשם הרעה משמעותית. ענפים שנסגרו יחזרו לפעילות בצעדים קטנים יותר, רובם לא ימירו

-5%

שיעור הצמיחה הצפוי לשנת 2020

The purchases with credit cards

Percentage change from the beginning of the year (7-day moving-average)

נכס
הביטוח שלך להצלחה

החילזון 2 רמת גן 525227 טל. 03-7962444 icic.co.il icic@icic.co.il

משהו לקינוח

בעקבות תוצאות הבחירות,
ארה"ב צפויה לחזור להסכמי
פאריס ולהגביר את השימוש
באנרגיות "ירוקות".

בססח - חברת ביטוח סיכוני סחר חוץ המובילה בישראל מבטחת עסקאות סחר חוץ ב-140 מדינות ובשוק המקומי. ביטוח בססח מקנה ליצואנים ולספקים בשוק המקומי הגנה מפני אי תשלום החובות על ידי הלקוחות, ושירותים משלימים כמו: תכניות מימון על בסיס ביטוח האשראי ("ניכיון חייבים"), ביטוח עלויות ייצור, ביטוח מקדמות לספקים וערבויות ביצוע מסוגים שונים. בעלי החברה בחלקים שווים הינם: EULER-HERMES מבטח האשראי הגדול בעולם ו-"הראל השקעות ביטוח ופיננסים".

בססח

הביטוח שלך להצלחה

החילזון 2 רמת גן 525227 טל. 03-7962444 icic@icic.co.il icic.co.il